



SALZBURG
GLOBAL
SEMINAR
75th Anniversary

ЗАЛЬЦБУРЗЬКА ЗАЯВА ПРЕДСТАВНИКІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ

ОБ'ЄДНАННЯ ТА ПІДТРИМКА ЛІДЕРІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ ЧАС

З моменту безпідставного нападу Росії на Україну у лютому 2022р більш ніж 12 мільйонів українців/ок змушені були покинути свої домівки та шукати безпечний притулок в інших частинах України та за її межами. Без сумніву українське громадянське суспільство відіграватиме важливу роль у відбудові країни після війни, але маючи таку велику кількість переміщених осіб, особливо жінок, основне питання сьогодення: як забезпечити об'єднання та підтримку громадянського сектору в таких умовах?

Щоб відповісти на це питання Зальцбург Глобал Семінар організував зустріч лідерів громадянського суспільства України у палаці Леопольдскрон в Австрії, в якому в період з лютого по березень 2022р було надано безпечний притулок українцям/кам, які були змушені покинути Україну через війну. Захід надав учасникам/цям безпечний простір для обговорення стратегії та можливих варіантів підтримки громадянського суспільства в умовах невизначеного та складного майбутнього.

Ми, представники Зальцбург Глобал Семінар, висловлюємо щирі вдячність нашим партнерам United States Institute of Peace та 21st Century Trust, а також спонсорам German Marshall Fund of the United States та Institute of International Education, завдяки

Учасники Salzburg Global Seminar – переважно представники українського громадянського суспільства (не виключаючи також внутрішньо та зовнішньо переміщених лідерів громадськості) – зібралися у палаці Леопольдскрон (м.Зальцбург, Австрія) 11-15 липня 2022 року.

- **Визнаючи** українську громадськість однією з основних рушійних сил в Україні на шляху до перемоги у війні з Російськими окупантами
- **Усвідомлючи**, що українське громадянське суспільство відіграватиме життєво важливу роль у відбудові країни як під час так і після завершення нинішньої війни Росії проти України;
- **Наголошуючи** на тому, що цей семінар не про, а для українського громадянського суспільства, головною метою якого є консолідація та підтримка його зусиль;
- **Визнаючи** важливість ролі молоді, жінок та тимчасово переміщених осіб у процесі планування та ухвалення рішень, та будучи переконаними у тому, що міжнародний та український політикум та агенції розвитку мають дослухатись до них; та
- **Прагнучи** глибшої внутрішньоукраїнської соціальної згуртованості, опору та співпраці.

учасники визначили наступні пріоритети та рекомендації:

1. НЕ ВАРТО НЕДООЦІНЮВАТИ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО. НЕОБХІДНО:

- Створювати можливості для діалогу на різних рівнях суспільства з метою створення спільного бачення мирного та кращого майбутнього, працювати з різними соціальними наративами, та формувати інклюзивну українську ідентичність;
- Сприяти поверненню тимчасово переміщених українських громадян з-за кордону, але прийняти той факт, що деякі українці можуть не повернутися; при цьому діаспора може зміцнити Україну. Працювати над посиленням співпраці з діаспорою;
- Підтримувати та примножувати силу опору в Україні, переосмислюючи минуле та інтегруючи його у розроблене стратегічне бачення кращого спільного майбутнього, включеного в поточну соціальну систему;
- Організувати загальнонаціональний діалог для деконстрування існуючих позитивних та негативних наративів. Сформулювати ключові національні наративи



SALZBURG
GLOBAL
SEMINAR
75th Anniversary

SALZBURGGLOBAL.ORG

підтримці яких вдалося провести наш захід.

Пріоритети та рекомендації, визначені в Заяві, відображають загальний результат обговорень між лідерами громадянського суспільства під час Програми. Вони не завжди свідчать про одностайну згоду. Учасники/ці брали участь у семінарі та представляли в певну чергу особисті бачення, а не позиції організацій, де працюють.

на основі виявлених позитивних складових та розпочати загальнонаціональну дискусію, що сприятиме згуртованості. Сформулювати бачення позитивного майбутнього, використовуючи цифрові технології та інструменти в процесі такої комунікації;

- Визнати та прийняти соціальне різноманіття у суспільстві та запобігати практикам соціальної поляризації;
- Просувати соціальну інтеграцію задля подолання браку довіри у суспільстві;
- Розширити співпрацю з європейськими та світовими організаціями громадянського суспільства.

2. ВАЖЛИВО ПОСИЛИТИ ДЕМОКРАТИЧНІ ПРИНЦИПИ, ЩОБ ЗМІЦНИТИ УКРАЇНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО. ДЛЯ ЦЬОГО ПОТРІБНО:

- Боротися із корупцією та підкупом виборців; забезпечити законний та демократичний виборчий процес; забезпечити належний розподіл повноважень між гілками влади;
- Переглянути та забезпечити аполітичність та незалежність інститутів омбудсмена;
- Провести реформу державного управління;
- Розпочати люстрацію політичної системи України та політиків від російського та проросійського впливу;
- Переобрати ради, які базуються на колабораційних або незаконних (проросійських) партіях;
- Підтримувати незалежні ЗМІ (традиційні та нові) як інструмент боротьби з маніпулюванням громадською думкою;
- Створити стійкий інвестиційний клімат на основі верховенства права;
- Зрозуміти структурний контекст та екологію громади і соціального середовища, проаналізувавши та оцінивши потреби громади, перш ніж розпочинати процес відновлення;
- Підтримувати тиск в щодо вступу до ЄС у напрямку зміцнення верховенства права та боротьби з корупцією

3. РОЗВИВАТИ СУСПІЛЬСТВО, ДОЛУЧАЮЧИ ДО АКТИВНОЇ УЧАСТІ УСІ ЗАЦІКАВЛЕНІ СТОРОНИ

- Залучати різні соціальні групи (громадянське суспільство, місцеві організації, ветеранів, дітей, внутрішньо переміщених громадян тощо) до постійної взаємодії та діалогу;
- Забезпечити прозорість системи координації з міжнародними партнерами (а також з фондами, інвесторами тощо) та участь громадянського суспільства у моніторингу, плануванні та імplementації розподіленого фінансування;
- Підкреслити, що місцеве населення, яке приймає внутрішньопереміщених осіб (надалі ВПО) та переміщені особи повинні мати взаємодопоміжні ролі та цінності, щоб разом планувати та будувати спільне майбутнє;
- Наголосити, що організації, які працюють в соціальній площині та служать суспільству, повинні викликати у нього довіру;
- Налагодити обмін досвідом між місцевими органами влади, лідерами громад та селами, селищами та містами, які також



зазнали руйнувань;

- Переконатися в тому, що розумна (SMART) інфраструктура відповідає потребам місцевих громад, зважаючи на громадську думку;
- У середньостроковій перспективі – використовувати практику самоорганізації українців/ок, щоб полегшити процес формування бачення та розробки планів на майбутнє з урахуванням думок громадськості. У довгостроковій перспективі – координувати діалог між державою, громадянським суспільством та низовими організаціями для забезпечення демократичного процесу.

4. ЗАБЕЗПЕЧИТИ ГЕНДЕРНУ РІВНІСТЬ ТА ГОЛОС ЖІНОК

- Застосовувати гендерно-інклюзивний та антидискримінаційний підхід до процесу реінтеграції та впровадження реформ;
- Змінити наратив в медіа та публічному дискурсі із чоловічого за замовчуванням на такий, що орієнтується в першу чергу на гендерну рівність, з позиції жертви на позицію сили, та з жінка-тягар на жінка-цінність;
- Підтримувати збирання, розповсюдження історій та ведення блогів про реалії, виклики та можливості жінок в Україні; залучати журналістів на місцевому рівні – села, малі міста та муніципалітети;
- Запустити онлайн-кампанію, що висвітлюватиме особистість жінок, які перебувають у громадах, які приймають ВПО, внутрішньо та зовнішньо переміщених жінок, а також жінок представниць діаспори;
- Провести комплексний міжсекторний гендерний аналіз в Україні, з метою отримання чіткого уявлення про проблеми та зібрати дані для створення ефективних програм та проєктів для їх вирішення;
- Ретельно проаналізувати законодавство крізь призму практик працевлаштування в Україні та країнах, що приймають переселенців, та забезпечити більш прозорий моніторинг та захист жінок, залучених до робочих професій; заохочувати більш гнучку ділову практику та політику;
- Розпочати просвітницькі кампанії для жінок та дівчат про їхні права та доступні ресурси, з особливим наголосом на протидію насильству;
- Створити мережу мобільних клінік, які б надали доступ до медицини найбільш вразливим жінкам (жінки у сільській місцевості, постраждалі від сексуального насильства, пов'язаного з війною, жінки з інвалідністю, вагітні жінки, жінки літнього віку та інші жінки, в яких є проблеми із отриманням належного медичного обслуговування) з метою розв'язання проблеми нестачі надійних медичних працівників, які заслуговують на довіру та розуміють вразливість теми репродуктивного та психічного здоров'я жінок. Гарантувати анонімність отримання таких послуг та забезпечити проходження медперсоналом попередніх тренінгів з поводження з вразливими пацієнтками;
- Створити коаліції та партнерства на перетині релігії, гендерної політики та прав жінок.

5. ВИЗНАТИ НАЯВНІСТЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТРАВМИ

- Започаткувати проєкти та програми, спрямовані на вирішення проблеми колективної травми українського суспільства, в тому числі у сільській та міській місцевостях, громадах, які приймають ВПО, серед переміщеного населення, а також для чоловіків та жінок, які повертаються із зони бойових дій;
- Підтримувати та реабілітувати українців/ок через (арт)-терапію та використання (мистецького) простору;
- Сприяти інтеграції навичок емпатії до травм у роботі громадянського суспільства, а також під час надання послуг державним та бізнес-сектором;
- Враховувати та відкривати чутливі послуги для різних груп жінок і чоловіків, які виникли під час війни (вдови війни, родини, де з'явилися люди з інвалідністю тощо).



6. ЗАБЕЗПЕЧИТИ СПРАВЕДЛИВІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНИ

- Агітувати подальше накладення санкцій на Росію та надання зброї Україні;
- Покращити координацію процесу збору доказів воєнних злочинів, залучаючи служби, що враховують гендерні аспекти;
- Підвищити спроможність правоохоронної та судової систем у розслідуванні та притягненні до відповідальності за воєнні злочини та злочини проти людяності;
- Ратифікувати та забезпечити виконання Римського статуту;
- Удосконалити закон про колабораціонізм та запровадити механізми перехідного правосуддя в чинній правовій системі (з метою зняття страху судового переслідування українців/ок на окупованих територіях українською владою після деокупації).

7. ЗАБЕЗПЕЧИТИ ПІДТРИМКУ ГРОМАДЯН/ОК, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ НА ОКУПОВАНИХ І НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ

- Розробити рекомендації на основі кращих світових практик для людей, які проживають на окупованих територіях (вчителів, лікарів, призовників, депутатів, мерів та інших цивільних державних службовців);
- Налагодити проміжний зв'язок з громадянами на окупованих територіях;
- Розробити безпечну цифрову платформу для надання освітніх послуг дітям, школярам та студентам (для громадян, які проживають на окупованих територіях, а також для переміщених осіб);
- Розробити національну стратегію відбудови України та стратегію економічного розвитку деокупованих територій, розроблену в рамках національного діалогу із залученням громадянського суспільства;
- Підтримувати програми миробудування та відновлення, базуючись на принципах Резолюцій РБ ООН «Жінки, мир та безпека» і «Молодь, мир та безпека».

8. ПОПУЛЯРИЗУВАТИ УКРАЇНСЬКУ КУЛЬТУРУ ТА ОХОРОНЯТИ КУЛЬТУРНУ СПАДЩИНУ

- Вирішувати проблему знищеної або пошкодженої культурної спадщини та музеїв шляхом архівування та оцифрування; посилити застосування методології збереження та розвитку культурної спадщини (спільно з ЮНЕСКО, урядом та ініціативами громадянського суспільства);
- Популяризувати українську культуру всередині країни;
- Популяризувати українську культуру на міжнародному рівні через розбудову та розвиток двосторонніх та міжнародних культурних взаємин.

9. НАЛАШТУВАТИ СИСТЕМУ ОСВІТИ НА ПЕРСПЕКТИВУ

- Визначити пріоритетною метою освітніх систем усіх рівнів зцілення української ідентичності шляхом визнання її цінних та функціональних складових та консолідації тих компонентів, що формують та визначають українську ідентичність, одночасно переосмислюючи (радянське / колоніальне / травматичне) минуле та додаючи бачення майбутнього;
- Зробити освіту ціннісно-орієнтованою, заснованою на таких фундаментальних цінностях, як навчання впродовж життя, демократія, інклюзивність, гендерна рівність, благополуччя для всіх, суспільна довіра, міжнародне партнерство, знання як головний актив та інструмент розв'язання проблем;
- Розвивати унікальні навички кожного, включаючи критичне мислення, необхідне для інтеграції демократичних цінностей, та м'які навички (зокрема, підприємливість, управління проектами, емоційний інтелект та креативність);
- Використовувати нові підходи у фасилітації та наставництві для викладачів; розробити



програми креативного мислення, спрямовані на виявлення та втілення мрій кожного; розвивати навчання вчитися та навчання на основі ухвалених рішень;

- Забезпечити освіту для ветеранів і тих, хто пережив війну, щоб сприяти їх соціальній інтеграції. Забезпечити інклюзивну освіту та відповідну інфраструктуру для людей, які отримали поранення під час війни та людей з інвалідністю;
- Розробити та запровадити короткі, але інтенсивні навчальні курси для викладачів в Україні та за її межами, аби залучити тих осіб, які вже працюють з внутрішньо та зовнішньо переміщеними особами (вивчення іноземних мов та опанування іншими необхідними навичками);
- Забезпечити доступ до глобальних освітніх платформ та інституцій, включно із проведенням інформаційних кампаній, для інформування українців та іноземних студентів про наявні можливості, доступні в Україні та за її межами.

10. ПІДТРИМУВАТИ ЕКОЛОГІЧНЕ, СТАЛЕ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ВІДНОВЛЕННЯ Й РЕКОНСТРУКЦІЮ УКРАЇНИ

- Пом'якшити екологічні наслідки війни, а саме: забруднення навколишнього середовища, викид забруднювальних речовин в результаті обстрілів промислових об'єктів (хімзаводів, нафтобаз) та руйнування екосистем;
- Переконалися, що план реконструкції України включатиме стратегічну оцінку навколишнього середовища (СЕО), а окремі проекти реконструкції включатимуть оцінку впливу на навколишнє середовище (ОВНС);
- Забезпечити відбудову України, що базується на принципах Зеленої угоди Європи та Паризької угоди, а також підтримує чисті технології та циркулярну економіку;
- Запобігти ризику нової Чорнобильської катастрофи шляхом деокупації захоплених росією АЕС України та забезпечення безпеки ядерних реакторів;
- Розробити енергетичну стратегію України на основі використання децентралізованих відновлюваних джерел енергії, а не на великих і вразливих ядерних джерелах енергії.

11. НЕОБХІДНО ВЖИТИ НЕГАЙНИХ ЗАХОДІВ: ЗИМА НАБЛИЖАЄТЬСЯ

- Розглянути першочергово життєво необхідні потреби: проблему забезпечення їжею та водою, безперебійної роботи енергоносіїв, надання притулку та житла, доступу до освіти, отримання прибутку, працевлаштування тощо;
- Публічно говорити та приймати рішення для вирішення екологічних проблем, що постають перед громадами.
- Забезпечити ефективність прийняття тимчасових рішень для задоволення невідкладних потреб та їх прозорі впровадження в консультації із постраждалою громадськістю.

